

УДК 378.02

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/73-1-43>**Юлія БОНДАРЧУК,***orcid.org/0000-0002-4851-8701*

кандидат філологічних наук, доцент,

докторантка

Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України,

доцентка кафедри іноземних мов

Навчально-наукового інституту міжнародних відносин

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

(Київ, Україна) *bondarchuk_julia28@ukr.net*

ФІЛОСОФСЬКІ ТА НАУКОВІ АСПЕКТИ МЕТОДОЛОГІЇ ВИВЧЕННЯ ПРОЦЕСІВ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Стаття аналізує філософські та наукові аспекти методології вивчення процесів іноземномовної підготовки здобувачів вищої освіти, звертаючи увагу на культурні та когнітивні аспекти навчання. Сучасний світ вимагає від освітніх систем не лише надання базових знань, але й акцентує увагу на розвитку міжкультурної компетентності та іноземної мови як важливих інструментів для успіху у глобальному суспільстві. Дослідження процесів іноземномовної підготовки здобувачів є актуальним завданням, що потребує комплексного методологічного підходу. Методологія дослідження цих процесів не тільки допомагає розкрити особливості вивчення іноземних мов, але і визначити стратегії, що сприяють оптимізації цього важливого аспекту освіти. У цьому контексті, вивчення іноземномовної підготовки є ключовим елементом формування їхньої освітньої траєкторії та готовності до викликів сучасного світу. Автор розглядає різні теоретичні підходи до вивчення мов, обґрунтовує їх філософську основу та пропонує рекомендації для удосконалення процесу іноземномовної підготовки. Метою дослідження є глибше розуміння природи наукового підходу в іноземній освіті та його впливу на формування навичок здобувачів вищої освіти, глибше розуміння природи наукового підходу в іноземній освіті та його впливу на формування навичок здобувачів вищої освіти. Стаття розкриває, як цей підхід взаємодіє з культурним та мовним контекстами, які відкриваються перед здобувачами під час навчання. Дослідження не лише дозволяє вдосконалювати методику викладання, але й поглиблює наше розуміння сутності іноземної освіти як наукового відкриття, яке приводить до найвищих рівнів професійної та особистісної зрілості. Дослідження також акцентує увагу на важливості інтеграції філософських принципів у навчальний процес, сприяючи формуванню глибшого розуміння мовної та культурної спадщини. В цілому, стаття відкриває нові горизонти для дискусій та досліджень у сфері навчання іноземних мов та сприяє розвитку педагогічної та філософської науки.

Ключові слова: методологія; навчання іноземних мов; філософські аспекти; формування навичок; наукові дослідження; освітня траєкторія.

Julia BONDARCHUK,*orcid.org/0000-0002-4851-8701*

PhD in Philology, Associate Professor;

Doctoral Student

Institute of Pedagogy of National Academy of Educational Sciences,

Associate Professor at the Department of Foreign Languages

Educational and Scientific Institute of International Relations,

Taras Shevchenko National University of Kyiv

(Kyiv, Ukraine) *bondarchuk_julia28@ukr.net*

PHILOSOPHICAL AND SCIENTIFIC ASPECTS OF THE METHODOLOGY OF THE STUDY OF THE PROCESSES OF FOREIGN LANGUAGE TRAINING OF STUDENTS

The article analyses the philosophical and scientific aspects of the methodology of studying the processes of foreign language learning of students, paying attention to the cultural and cognitive aspects of learning. In the modern world, educational systems must not only provide basic knowledge but also focus on developing intercultural competence and foreign language skills as important tools for success in a global society. An important task requiring a comprehensive methodological approach is the study of foreign language learning processes. The methodology of studying these processes helps not only to reveal the peculiarities of foreign language learning, but also to identify strategies for optimising this important aspect of education. In this context, foreign language teaching is crucial for shaping students' educational

careers and preparing them for the challenges of the modern world. The author analyses various theoretical approaches to language learning, substantiates their philosophical basis, and provides recommendations for enhancing the process of foreign language training. The objective of this study is to gain a deeper understanding of the scientific approach in foreign language education and its impact on the development of students' skills. The article examines how this approach interacts with the cultural and linguistic contexts that students encounter during their study. The article highlights the significance of incorporating philosophical principles into the learning process, which can lead to a better comprehension of linguistic and cultural heritage. It also offers new opportunities for discussion and research in the field of foreign language teaching, contributing to the advancement of pedagogical and philosophical sciences.

Key words: methodology, teaching foreign languages, philosophical aspects, developing skills, research, educational trajectory.

Постановка проблеми. Вивчення іноземних мов завжди було багатоаспектним процесом, який не тільки передбачає оволодіння конкретною лексикою та граматиною, але і відкриває широкі перспективи для розвитку особистості та її світогляду. У сучасному світі, де глобалізація визначає наші взаємовідносини, роль іноземних мов у формуванні повноцінного громадянина та професіонала надзвичайно важлива. Однак, окрім конкретних методів вивчення мов, насичена та обдумана методологія викладання вимагає глибокого філософського підґрунтя для повноцінного впровадження та оптимізації.

Філософія, як наука, визначає уявлення про світ, розкриває глибини людської свідомості та взаємодії з оточуючим нас світом. У контексті викладання іноземних мов, філософські ідеї не лише сприяють розумінню природи мови та її вивчення, але і визначають важливі цінності та мету цього процесу. Філософія викладання іноземних мов допомагає визначити глибокі мотивації та переконання, які лежать в основі вибору того чи іншого методу. Наприклад, гуманістичний підхід, витканий з ідеалів гуманізму та глобалізації, покладає акцент на розвиток особистості та взаєморозуміння між культурами. Технічний підхід, у свою чергу, може визначатися принципами практичності та використання сучасних технологій у вивченні мови. Філософські ідеї також глибоко впливають на визначення мети вивчення конкретної мови. Чи буде це спрямовано на підвищення культурного рівня студента, його можливості взаємодії у міжнародному співтоваристві чи ж вивчення мови в контексті конкретної наукової галузі – все це залежить від філософської основи методології викладання.

У світлі філософських ідей важливо враховувати роль культурного та історичного контексту при вивченні мови. Філософська підтримка може сприяти формуванню повноцінного культурного багатства та розуміння впливу іноземних мов на формування культурної ідентичності. Таким чином, роль філософських ідей у формуванні методології викладання іноземних мов є надзви-

чайно важливою та визначальною. Вони створюють не лише технічний каркас для вивчення мови, але й встановлюють глибокі зв'язки між індивідумом, мовою та світом, розкриваючи шляхи до взаєморозуміння та гармонії в умовах глобальної спільноти. Філософські аспекти методології вивчення іноземних мов ставлять під сумнів класичні підходи до навчання, адаптуючи їх під сучасні реалії та потреби студентів. З іншого боку, наукові аспекти методології вимагають досліджень та впровадження новітніх методик та технологій, щоб забезпечити оптимальний результат. Такий поєднаний підхід відкриває можливості для вирішення складних проблем та досягнення високих стандартів у вивченні іноземних мов серед студентської громадськості.

Аналіз досліджень в галузі філософських та наукових аспектів методології вивчення процесів іншомовної підготовки здобувачів вищої освіти свідчить про загальний інтерес наукової спільноти до даної проблематики. Дослідницькі роботи охоплюють різноманітні аспекти навчання іноземних мов, включаючи культурні та когнітивні аспекти, а також використання сучасних педагогічних технологій у цьому процесі. Багато авторів акцентують увагу на ролі міжкультурної компетентності та іноземної мови у підготовці студентів до успішної діяльності в сучасному світі. Дослідження також висвітлюють важливість методологічних підходів до вивчення іншомовної підготовки, зокрема розкривають переваги і недоліки різних методів та стратегій, що використовуються в навчальному процесі. Науковці активно досліджують взаємозв'язок філософських принципів та педагогічної практики в контексті вивчення іноземних мов, що сприяє розвитку нових теоретичних концепцій та підходів у даній галузі. В цілому, аналіз наукових досліджень підтверджує актуальність теми статті і вказує на потребу подальшого розвитку і удосконалення методології вивчення іншомовної підготовки студентів.

Мета статті полягає у аналізі філософських та наукових аспектів методології вивчення процесів іншомовної підготовки студентів. Шляхом огляду

сучасних підходів та теоретичних концепцій, стаття спрямована на розкриття фундаментальних принципів та практичних стратегій, що лежать в основі навчання іноземних мов. Основною метою є з'ясування філософських засад та наукових підходів до вивчення іноземної мовної підготовки, а також визначення шляхів оптимізації цього процесу з метою підвищення ефективності та якості освіти в сучасному глобальному середовищі.

Виклад основного матеріалу. Іноземна освіта, як ключовий компонент сучасного освітнього простору, стоїть перед завданням не лише передавати знання іноземних мов, але і визначати власні цілі та завдання, які виходять за рамки простого вивчення лінгвістичних структур. Філософські підходи до визначення цілей іноземної освіти визначають глибокий зміст, що пронизує навчальний процес, відкриваючи перед здобувачем вищої освіти необхідність осмислення іноземних мов у контексті світогляду та культурного розвитку. Іноземна освіта відіграє важливу роль у формуванні громадянської ідентичності та розумінні різноманітності світових культур. Філософське осмислення цієї ролі дозволяє переосмислити цілі вивчення іноземних мов, визначаючи їхню вагу у контексті розвитку особистості та формування відкритого світогляду. Вивчення іноземних мов у закладах вищої освіти відзначається глибоким філософським підґрунтям, яке визначає не лише технічні аспекти навчання, але й ставлення до світу, іншопольованої взаємодії та самовизначення в освітньому процесі (Арістова, 2015).

Одним із основних філософських підходів до мети вивчення іноземних мов є гуманістичний погляд. Цей підхід базується на переконанні, що освіта повинна сприяти розвитку повноцінної особистості, здатної не лише володіти іноземними мовами технічно, але й розуміти їхню культурну значущість. Вивчення мови в гуманістичному контексті не тільки розширює комунікативні навички студента, але і відкриває йому двері до культурного розмаїття, розширює горизонти та сприяє формуванню критичного мислення.

Інший філософський підхід, який впливає на мету вивчення іноземних мов, – конструктивізм. Цей погляд передбачає активну роль студента у власному навчанні, акцентуючи на важливості самостійності та взаємодії. У контексті вивчення мов, конструктивізм означає створення умов для активного залучення студентів у процес, де вони можуть будувати свої власні знання, спілкуватися та вирішувати завдання в колективі. Вивчення мов у конструктивістському ключі сприяє глибокому осмисленню матеріалу, адаптації до різних

стилів навчання та розвитку творчих підходів до вирішення мовних завдань.

Технологічний прогрес відкриває нові перспективи для філософського уявлення про мету вивчення іноземних мов. Детермінізм технологій визначає, що використання інноваційних технологій, віртуальної реальності та онлайн-ресурсів може оптимізувати та розширювати процес вивчення мов. У цьому випадку, мета вивчення іноземних мов не обмежується тільки мовними навичками, але і включає в себе розвиток інформаційної грамотності, навичок роботи з сучасними засобами комунікації та впровадження інновацій у навчання.

Тож філософські погляди на мету вивчення іноземних мов у закладах вищої освіти відображають складний пласт культурних, психологічних та соціальних аспектів. Вивчення мов стає не лише інструментом комунікації, але й шляхом до розуміння світу, розвитку особистості та готовності до викликів глобального суспільства.

У сучасному світі, насиченому різноманітними культурами та глобалізацією, формування культурної компетентності студентів стає ключовим завданням вищої освіти. Цей процес не обмежується лише вивченням історії, традицій та етнічних особливостей різних народів. Він глибоко пов'язаний із філософією, яка визначає основні цінності та принципи, що лежать в основі міжкультурного взаєморозуміння. Філософія, як наука, відіграє важливу роль у формуванні культурної компетентності, визначаючи тільки не те, що слід знати, але і як розуміти та інтерпретувати різноманіття культур (Бацевич, 2011). Одним із ключових аспектів є культурний релятивізм, який визнає, що кожна культура має своєрідні цінності та переконання, і немає єдиного «правильного» шляху розуміння світу. Це філософське поняття надає здобувачам вищої освіти можливість відмовитися від стереотипів та побудувати відкрите, толерантне ставлення до різноманіття.

Діалогічна філософія також грає важливу роль у розвитку культурної компетентності. За її принципами, взаєморозуміння між культурами вбудоване в процес спілкування та обміну ідеями. Студенти, які освоюють інтеркультурні навички на основі діалогічної філософії, можуть легше вирішувати конфлікти та взаємодіяти в різноманітних соціокультурних середовищах. Космополітизм, що визначає особу як громадянина світу, акцентує на важливості глобального співтовариства та спільних цінностей. За філософськими засадами космополітизму, студенти можуть розуміти свою роль в світовому контексті, використовуючи зна-

ння культур як інструмент сприяння гармонійному розвитку світового суспільства. Філософія сприяє і впровадженню конструктивізму у формування культурної компетентності студентів (Коротенко, 2009). За цим підходом, навчання сприймається як активний процес, у якому студенти будують свої знання на основі власного досвіду та взаємодії з оточуючим світом. Це дозволяє краще розуміти та адаптуватися до різних культурних концепцій. Всі ці філософські підходи надають здобувачам вищої освіти можливість не лише засвоїти інформацію про різні культури, але й розуміти глибше сенси та контексти, в яких вони існують. За допомогою філософських аспектів, формується не просто культурна компетентність, а цілісне бачення світу та готовність до співпраці в умовах глобальної різноманітності.

У сучасному світі, на тлі стрімкого розвитку технологій та глобалізації, вивчення іноземних мов стає не лише актуальною навичкою, але й важливим інтелектуальним викликом. Розмаїття підходів до цього процесу свідчить про пошук оптимальних стратегій, які б враховували сучасні вимоги та потреби студентів. Одним із ключових підходів є *комунікативний метод*, який акцентує увагу на реальних ситуаціях спілкування та практичному використанні мови. Цей метод сприяє формуванню не лише лінгвістичних, але й соціокультурних компетентностей студентів, підготовляючи їх до ефективної комунікації в міжнародному середовищі. *Психолінгвістичний підхід*, в свою чергу, досліджує внутрішні механізми мовного сприйняття та продукції. Він базується на розумінні того, як люди вивчають та освоюють мову, враховуючи когнітивні процеси та індивідуальні особливості.

Сучасні технології дозволяють інтегрувати комп'ютерні та інтернет-ресурси в навчальний процес, створюючи такий підхід, який можна назвати *технологічним*. Віртуальні класи, мовні програми та онлайн-ресурси роблять процес вивчення більш доступним та інтерактивним, допомагаючи здобувачам вищої освіти занурюватися в мовне середовище. Не менш важливим є *ігровий підхід*, де вивчення мови перетворюється на цікаву гру. Графічні ігри, рольові сценарії та інші методи використовують елементи розваги для стимулювання навчання та покращення мотивації. Також слід зазначити *практичний підхід*, орієнтований на конкретні сфери використання мови. Цей підхід акцентує увагу на вивченні термінології та фахових аспектів мови, що є особливо важливим у підготовці до роботи в конкретній галузі. Усі ці підходи мають свої переваги

та обмеження, і сучасний підхід до вивчення іноземних мов часто базується на комбінації різних методів, забезпечуючи більш глибоке та ефективне засвоєння мовної компетенції. Аналіз цих наукових підходів є важливою передумовою для постійного вдосконалення методології вивчення іноземних мов у сучасних умовах.

Сучасні дослідження в галузі іншомовної підготовки акцентують увагу на використанні різноманітних загальнонаукових методів, які надають можливість глибше розуміти та оптимізувати процеси навчання. Порівняльний аналіз цих методів виявляє багатоаспектність та плюралізм підходів до дослідження іноземних мов, враховуючи різні наукові дисципліни та їхні взаємовідносини. Один із ключових напрямків – застосування *психологічних* методів дослідження, що дає можливість аналізувати когнітивні та емоційні аспекти процесів навчання іноземної мови. Психолінгвістичні дослідження дозволяють враховувати особливості сприйняття та запам'ятовування інформації, що є ключовим для розробки індивідуалізованих методик, адаптованих до потреб кожного студента. Паралельно із психологічним підходом активно використовується *когнітивна лінгвістика*. Дослідження, здійснені в цьому напрямку, дозволяють глибше зрозуміти механізми формування мовленнєвих навичок та оптимізувати їхнє засвоєння. Вивчення когнітивних аспектів включає аналіз мовленнєвих процесів, розуміння структури мови, та сприяє вдосконаленню методів вивчення граматики та лексики.

Загальнонауковий підхід також передбачає використання методів *соціолінгвістики*. Дослідження у цьому напрямку спрямовані на вивчення соціокультурних аспектів мови та взаємозв'язку іноземної мови зі суспільством. Аналіз комунікативної ситуації та взаємодії мовних спільнот впливає на розуміння не лише лінгвістичних аспектів, але й взаємодії мови та культури (Красовська та ін, 2020). Важливим компонентом є інтеграція загальнонаукових методів у викладання та навчання. Спільне застосування психологічних, лінгвістичних та соціолінгвістичних підходів створює умови для розвитку комплексної методології, яка адаптується до індивідуальних потреб студентів та забезпечує максимально ефективний процес навчання. Отже, загальнонауковий підхід до дослідження іншомовної підготовки надає можливість враховувати різні аспекти навчання та розробляти глибокі та інтегровані стратегії, що сприяють успішному вивченню мов та розвитку мовленнєвих компетенцій.

Іншомовна підготовка студентів стає предметом постійного вивчення та дослідження, і це

є наслідком стрімкого розвитку сучасного світу та зростаючої потреби в глобальній освіті. Аналіз сучасних тенденцій у наукових дослідженнях іншомовної підготовки виходить за межі лише методологічного підходу та охоплює різноманітні аспекти, що визначають ефективність навчання та вивчення іноземних мов. Однією з ключових тенденцій є поєднання традиційних та інноваційних методів в навчальному процесі. Зараз високотехнологічні платформи та онлайн-ресурси використовуються на рівні з традиційними підходами, забезпечуючи здобувачам вищої освіти різноманітні можливості вивчення мови (Пометун, 2007). Це дозволяє зробити процес навчання більш доступним та привабливим.

Ще однією важливою тенденцією є персоналізація навчання. Зростання індивідуальних потреб студентів вимагає адаптації методів навчання для кожного окремого випадку. Наукові дослідження вказують на те, що індивідуальні підходи сприяють ефективнішому засвоєнню мови та розвитку мовленнєвих навичок. Вивчення іноземних мов тепер нерозривно пов'язане з розвитком міжкультурної компетентності. Сучасні наукові дослідження акцентують увагу на важливості вивчення культурного контексту та мовленнєвих практик інших національностей, що сприяє ефективнішому сприйняттю та розумінню іншопольованих особливостей. Дослідження в області іншомовної підготовки також акцентують на необхідності впровадження інтерактивних та комунікативних підходів у навчальний процес. Вони дозволяють здобувачам вищої освіти більше уваги приділяти реальному спілкуванню, що є необхідною складовою для формування навичок ефективної мовленнєвої діяльності. Загальнонауковий підхід до вивчення іноземних мов, враховуючи сучасні тенденції, створює не лише основу для новаторських методів, але й формує умови для постійного вдосконалення системи іншомовної підготовки, яка відповідає викликам сучасного світу (Малихін, 2014).

У високотехнологічному та глобалізованому світі сучасна іншомовна освіта стає ключовим елементом розвитку суспільства. Процес викладання та вивчення іноземних мов потребує чіткої методології, яка ґрунтується на вищих етичних стандартах. Існує певна низка принципів етичного застосування методологій у сучасній іншомовній освіті, які мають певний вплив на формування цінностей та розвиток здобувачів вищої освіти.

– Принцип прозорості та відкритості – етичне застосування методологій передбачає максимальну прозорість та відкритість у всіх аспектах навчального процесу. Науково-педагогічні праців-

ники повинні надавати зрозумілу інформацію про цілі, завдання та методи, що використовуються в процесі навчання, забезпечуючи здобувачів вищої освіти можливістю зробити інформований вибір.

– Принцип справедливості та рівності – етична методологія ґрунтується на принципах справедливості та рівності, що передбачає рівний доступ до можливостей навчання для всіх студентів. Науково-педагогічні працівники зобов'язані уникати дискримінації та створювати навчальні середовища, які сприяють різноманітності та інклюзивності.

– Принцип індивідуальності та адаптації – етика застосування методологій передбачає індивідуальний підхід до кожного здобувача. Викладачі повинні бути готові адаптувати методи навчання з урахуванням особливостей та потреб кожного здобувача вищої освіти, забезпечуючи максимальний комфорт і навчальний успіх.

– Принцип професійної інтегритету – викладачі зобов'язані дотримуватися високих професійних стандартів та етичних норм. Це включає у себе чесність у вивченні та викладанні, відсутність плагіату та відкритість щодо джерел інформації.

– Принцип соціальної відповідальності – етика в іншомовній освіті визначає важливість соціальної відповідальності викладачів. Вони мають свідомо сприяти розвитку суспільства, формуючи у студентів глибоке розуміння світової спільноти та підготовляючи їх до активної участі в ній.

Отже, етичне застосування методологій у сучасній іншомовній освіті визначає якість навчання та формує цінності майбутніх поколінь. Науково-педагогічні працівники, керуючись цими принципами, не лише забезпечують ефективність навчання, але й формують громадян, готових приймати виклики майбутнього і сприяти суспільству.

Висновки і перспективи подальших досліджень. У сучасному світі іншомовна підготовка студентів є однією з ключових складових освітнього процесу. У статті ми розглянули філософські та наукові аспекти методології цієї підготовки, зосереджуючись на культурних та когнітивних аспектах навчання. Проведений аналіз підтвердив важливість не лише надання базових знань, але й розвитку міжкультурної компетентності та іноземної мови як важливих інструментів для успіху у глобальному суспільстві. Методологія вивчення процесів іншомовної підготовки здобувачів вищої освіти є складним завданням, яке потребує комплексного підходу. Наш аналіз допомагає розкрити особливості вивчення іноземних мов та визначити стратегії, спрямовані на оптимізацію цього важливого аспекту освіти. Ми виявили, що вивчення

іншомовної підготовки здобувачів є ключовим елементом формування їхньої освітньої траєкторії та готовності до викликів сучасного світу.

Подальші дослідження у цій області можуть розширити наші знання про методологію вивчення іншомовної підготовки студентів, зосереджуючись на конкретних аспектах навчання, таких як використання інноваційних технологій, розробка ефективних методик викладання, а також оцінка впливу культурних та соціальних чинників на навчальний процес. Крім того, важливо дослідити вплив іншомовної підготовки на професійний розвиток здобувачів вищої освіти та їх подальшу кар'єру. Аналіз взаємозв'язку між

знаннями іноземної мови та успішністю на ринку праці може допомогти розробити ефективні стратегії підготовки здобувачів до вимог сучасного світу. Також важливо дослідити можливості використання міждисциплінарного підходу в навчанні іноземних мов, який дозволить створити більш глибокий і цілісний розуміння мовної та культурної спадщини. Додаткові дослідження у цій галузі можуть сприяти розвитку інноваційних методик викладання та підвищити якість освіти в цілому. Загалом, результати підкреслюють важливість інтеграції філософських принципів у навчальний процес, сприяючи формуванню глибшого розуміння мовної та культурної спадщини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Brown, H. D. Principles of language learning and teaching. Pearson Education, 2007. 352 p.
2. Council of Europe. Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment. Cambridge University Press, 2001. 260 p.
3. Lightbown, P. M., & Spada, N. How languages are learned. Oxford University Press, 2013. 233 p.
4. Nation, P., & Macalister, J. Language curriculum design. Routledge, 2010. 224 p.
5. Personalising Education. Paris: OECD Publications, 2006. 131 p.
6. Арістова Н. О. Формування мотивації вивчення іноземної мови у студентів вищих навчальних закладів: монографія. Київ : ТОВ ГЛІФМЕДІА, 2015. 240 с.
7. Бацевич Ф. С. Філософія мови. Історія лінгвофілософських учень. Київ : ВЦ Академія, 2011. 240 с.
8. Величко І.Г. Проблеми когнітивної лінгвістики та психології та їх змістовна роль у викладанні іноземних мов в Україні. *Молодий вчений*. 2019 р. № 9 (73). С. 330–333. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-9-73-70>
9. Г. Красовська, О. Сухомлинов, П. Сигеда. Соціолінгвістичний компендіум. Київ : Талком, 2020. 336 с.
10. Коротенко Є. Основні парадигми дослідження мови та обґрунтування причин їх зміни. *Humanities & Social Sciences* 2009. Львів, 2009. С. 106–108.
11. Малихін О., Гавриленко А. Дидактичні умови формування індивідуальних стратегій навчання студентів філологічних спеціальностей. *Молодь і ринок*. 2015. № 11 (166). С. 28–32.
12. Малихін О., Павленко І., Лаврентьєва О., Матукова Г. Методика викладання у вищій школі. Київ, 2014. 264 с.
13. Оцінювання та вибір педагогічних інновацій: теоретико-практичний аспект / за ред. Л. І. Даниленко. Київ : Логос, 2001. 185 с.
14. Павелків, К. Філософія діалогу як методологічна основа іншомовної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери в умовах університету. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*, (2). 2018. С. 185–196. <https://doi.org/10.31499/2307-4906.2.2018.149237>
15. Пометун О. Енциклопедія інтерактивного навчання. Київ : АСК, 2007. 312 с.
16. Проект Концепції розвитку освіти України на період 2015–2025 років. URL: <http://mon.gov.ua/ua/prvid/dil/1312/1390288033/1414672797/> (дата звернення: 20.02.2024).
17. Реформа вищої освіти. URL: <https://osvita.ua/vnz/reform/89639/> (дата звернення: 19.02.2024).
18. Салогубова О.Є. Мова як об'єкт філософської рефлексії Культурологічний. *Вісник Нижньої Наддніпрянини*. 2009. С. 192–195.
19. Співак В.М. Політико-правовий та соціокультурний виміри глобалізації : монографія. Київ : Логос, 2011. 397 с.
20. Топузов О. Чалий А. Індивідуалізація навчання психолого-педагогічних дисциплін у процесі підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня освіти. *Молодь і ринок*. № 10/218, 2023 р. С. 7–11. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.290173>

REFERENCES

1. Brown, H. D. (2007) Principles of language learning and teaching. Pearson Education. 352 p.
2. Council of Europe. (2001) Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment. Cambridge University Press. 260 p.
3. Lightbown, P. M., & Spada, N. (2013) How languages are learned. Oxford University Press. 233 p.
4. Nation, P., & Macalister, J. (2010) Language curriculum design. Routledge. 224 p.
5. Personalising Education. Paris: OECD Publications, 2006. 131 p.
6. Aristova N. O. (2015) Formuvannia motyvatsii vyvchennia inozemnoi movy u studentiv vyshchychkh navchalnykh zakladiv: monohrafiia [Formation of motivation for learning a foreign language among students of higher educational institutions: monograph] K.: TOV "HLIFMEDIIa". 240 s. [in Ukrainian]

7. Batsevych F. S. (2011) *Filosofia movy. Istoriia linhvofilosofskykh uchen.* [Philosophy of Language: History of linguistic and philosophical doctrines]. K. : VTs "Akademiia". 240 s. [in Ukrainian]
8. Velychko I.H. (2019) *Problemy kohnityvnoi linhvistyky ta psykholohii ta yikh zmistovna rol u vykladanni inozemnykh mov v Ukraini* [Problems of cognitive linguistics and psychology and their meaningful role in teaching foreign languages in Ukraine] "Molodyi vchenyi" № 9 (73). S. 330–333 <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-9-73-70> [in Ukrainian]
9. H. Krasovska, O. Sukhomlynov, P. Syheda. (2020) *Sotsiolinhvistychnyi kompendium* [Sociolinguistic compendium] K. : Talkom. 336 s. [in Ukrainian]
10. Korotenko Ye. (2009) *Osnovni paradyhmy doslidzhennia movy ta obgruntuvannia prychny yikh zminy* [The main paradigms of language research and justification of the reasons for their change] *Humanities & Social Sciences 2009*. Lviv. 14–16 May. R. 106–108. [in Ukrainian]
11. Malykhin O., Havrylenko A. (2015) *Dydaktychni umovy formuvannia individualnykh stratehii navchannia studentiv filolohichnykh spetsialnosti.* [Didactic conditions for the formation of individual learning strategies for students of philological specialties] *Molod i rynek*. № 11 (166). S. 28–32. [in Ukrainian]
12. Malykhin O., Pavlenko I., Lavrentieva O., Matukova H. (2014) *Metodyka vykladannia u vyshchii shkoli* [Teaching methods in higher education] Kyiv. 264 s. [in Ukrainian]
13. *Otsiniuvannia ta vybir pedahohichnykh innovatsii: teoretickykh i praktychnykh aspekt* [Evaluation and selection of pedagogical innovations: theoretical and practical aspect] za red. L. I. Danylenko. K.: Lohos, 2001. 185 s. [in Ukrainian]
14. Pavelkiv, K. (2018) *Filosofia dialohu yak metodolohichna osnova inshomovnoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv sotsialnoi sfery v umovakh universytetu.* [Philosophy of dialogue as a methodological basis of foreign language training of future social workers in the university.] *Zbirnyk naukovykh prats Umanskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu*, (2), 185–196. <https://doi.org/10.31499/2307-4906.2.2018.149237> [in Ukrainian]
15. Pometun O. (2007) *Entsyklopediia interaktyvnoho navchannia.* [Encyclopaedia of interactive learning] K.: ASK. 312 c. [in Ukrainian]
16. *Draft Concept of Education Development of Ukraine for the period 2015–2025.* [Electronic resource] – Access mode: <http://mon.gov.ua/ua/prviddil/1312/1390288033/1414672797/> (accessed: 20.02.2024). [in Ukrainian]
17. *Reform of higher education.* URL: <https://osvita.ua/vnz/reform/89639/> (accessed: 19.02.2024). [in Ukrainian]
18. Salohubova O.Ie. (2009) *Mova yak ob'ekt filosofskoi refleksii* [Language as an object of philosophical reflection] *Kulturolohichni visnyk Nyzhnoi Naddnyprianshchyny* S. 192–195. [in Ukrainian]
19. Spivak V.M. (2011) *Polityko-pravovyi ta sotsiokulturnyi vymiry hlobalizatsii: monohrafiia* [Political, legal and socio-cultural dimensions of globalisation: a monograph] za red. V.M. Spivak. Kyiv : Lohos. 397 s. [in Ukrainian]
20. Topuzov O. Chalyi A. (2023) *Indyvidualizatsiia navchannia psykholoho-pedahohichnykh dystsyplin u protsesi pidhotovky zdobuvachiv drugoho (mahisterskoho) rivnia osvity* [Individualisation of teaching psychological and pedagogical disciplines in the process of training applicants for the second (master's) level of education] "Molod i rynek" № 10/218. S. 7–11. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.290173> [in Ukrainian]